

**СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
“МАКСИМ РАЙКОВИЧ”- гр.ДРЯНОВО**

тел.: 0676/7 - 21- 56 Директор, 0676/7 - 41- 50 Счетоводство

УТВЪРЖДАВАМ:

Катерина Стефанова

Директор на СУ „Максим Райкович“

Гр. Дряново

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО
НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ**

за 2025/2026 година

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 10/11.09.2025 г.) и утвърдена със Заповед № РД-04-1216/12.09.2025г.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Габрово.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2024/2025 година в СУ „Максим Райкович“ няма ученици, които да попадат в дефинираните по-долу групи, а именно отпаднал от училище:

- **преждевременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – са лица, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите на са записани в друго училище.

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:
 - здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
 - семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
 - за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.
2. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:
 - ✓ *Нежелание на ученика да учи*
По-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.
 - ✓ *Липса на родителски контрол*
Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци. Не на последно място е и обстоятелството, че ученици от гимназиален етап са от други населени места.
 - ✓ *Наличие на социални фактори*
Част от учениците работят, за да си осигуряват средства.

- ✓ Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище.
- ✓ Поради „криворазбрана“ загриженост безпроблемно се осигуряват медицински документи за извиняване на отсъствия и то със съдействието на родители и/или медицински работници, което обезсмисля полаганите от училището усилия за намаляване на отсъствията.

В СУ „Максим Райкович“ – гр. Дряново се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на група ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат отсъствия по неуважителни причини или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- ✓ *Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:*
 - Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
 - Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини.
 - Търсене на съдействие от кметове по места за установяване на контакт с родителите по местоживееене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученика.
 - Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.
- ✓ *Възпитателни мерки за превенция на отпадането.*
- ✓ *Работа с учениците*
 - Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане.
 - Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
 - Включване в дейности на Ученическия съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „връстници обучават връстници“ и др.
 - Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
 - Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, съвместни инициативи с Регионална библиотека към НЧ „Развитие - 1869, и НЧ „Дряновска пробуда - 2008“ и др.
 - Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

- Срещи с ръководството на училището;
 - Включване в дейностите на училището като благотворителни базари, изяви и др.;
 - Ангажиране на училищното настоятелство и на родителите в живота на училището – ключов елемент в подхода за превенция на ранното отпадане на учениците от училище;
 - Посещения на адрес от социалния работник/образователен медиатор на родители, чиито деца са с отсъствия по неуважителни причини, не посещават редовно училище или имат слаби оценки по предмети.
- ✓ Работа с родителите
- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
 - Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
 - Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
- ✓ Работа с педагогически специалисти и непедagogически персонал

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 5 % в сравнение с предходната учебна година:
 - брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
 - брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.

3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
 - безплатен транспорт за пътуващите ученици до завършване на средно образование;
 - стипендии – ученици след завършване на основно образование;
 - осигуряване на безплатни учебници на учениците.
3. От НП на МОН.
4. Проекти.

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

№ ПО РЕД	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИК	СРОК
1.	Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.	кл. ръководители, психолог, учители, родители	През учебната година
2.	Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище и намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система в област Габрово.	Директор Заместник-директор	През учебната година
3.	Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Класни ръководители	През учебната година
4.	Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - Участие в дейността на обществения съвет; - Алтернативни родителски срещи; - Съвместни дейности – по паралелки;	Класни ръководители	През учебната година

	- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане ученици.		
5.	Включване на ученици в риск от отпадане в специфични училищни дейности: -за изява на творческия потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; -инициативи, насочени към гражданско, екологично и патриотично възпитание; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравослови житейски избори.	Психолог, учители, класни ръководители	През учебната година
6.	Създаване на подкрепяща среща за учениците със специални образователни потребности /СОП/ и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: -изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностно развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; -консултиране и допълнителна работа; Подготовка за НВО и ДЗИ; Недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Учители, РЦПППО - Габрово	През учебната година
7.	Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании. Отбелязване на: тържества на класно и училищно ниво, патронен празник, състезания, „Ден на розовата фланелка“ и др.	Класни ръководители, психолог	По график през учебната година
8.	Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, начални учители, учители ЦДУО, учители	През учебната година
9.	Осигуряване на учебници и учебни	Директор	В началото на

	помагала от училището на ученици от I до XII клас.		учебната година.
10.	Осигуряване на безплатен транспорт на пътуващите ученици.	Директор	През учебната година.
11.	Дейности на ученическия съвет в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. по подхода „Връстници обучават връстници“; Дни на ученическото самоуправление.	Училищен психолог, председател на ученически съвет	През учебната година
12.	Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - Работа с ученици с различни обучителни трудности; - Успешно взаимодействие между училището и семейството.	Главен учител, директор, заместник-директор класни ръководители	Съгласно плана за квалификация
13.	Изплащане на стипендии при условията и реда на ПМС № 33/15.02.2013 г. за условията за получаване на стипендии от ученици след завършване на основно образование.	Директор Заместник-директор Гл. счетоводител Класни ръководители	През учебната година
14.	Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	До 5-то число на месеца
15.	Консултиране на ученици в риск и родителите им относно възможността за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Училищен психолог, класни ръководители Заместник-директор	През учебната година
16.	Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор Заместник-директор	До 5-то число на месеца
17.	Обхват на ученици, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: -отразяване на движението на	Директор Заместник-директор	През учебната година

	учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и съответните общини.		
18.	Съвместни дейности с Обществения съвет: провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор Заместник-директор Обществен съвет	През учебната година
19.	Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриран на отсъствията на учениците, посещаемост на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор Заместник-директор	Ежемесечно
20.	Осигуряване на подкрепа на класните ръководители и учители в работата с ученици в риск: -консултации със специалисти и експерти от Д „ПС“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	Училищен психолог	През учебната година
21.	Уведомяване на институциите /Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“/ за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители Директор Заместник-директор	При необходимост
22.	Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - Информиране и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - Сключване на споразумение между училището и родителите,	Класни ръководители Директор Заместник-директор	При необходимост

	в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.		
23.	Осигуряване на по-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост.	Учители	През учебната година

VII. ДЕЙНОСТИ ЗА СПРАВЯНЕ С ПРОБЛЕМА ЗА РАННОТО ОТПАДАНЕ

1. Кандидатстване (участие) в различни проекти, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности;
2. Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успехите на учениците;
3. Класните ръководители осъществяват връзка с родителите при установяване на отсъствия по неуважителни причини от ученика;
4. Действено ученическо самоуправление;
5. Нови форми за по-голямо ангажиране на родителите;
6. Ролята на кариерното ориентиране на учениците;
7. Обучения на педагогическия екип за идентифициране и решаване на социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище;
8. Ангажиране на училищното настоятелство и на родителите в живота на училището;
9. Разширяване на връзките с извънучилищните институции – РУО, Община Дряново, дирекция „Социално подпомагане“ и отдел „Закрила на детето“.

VIII. ПРЕДПОСТАВКИ ЗА НАЛИЧИЕТО НА РИСК ЗА РАННО ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ:

1. Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите;
2. Липса на ефективни санкции за родителите;
3. Нисък жизнен стандарт на част от населението;
4. Проблеми в семейството, водещи до отпадане на ученици от училище;
5. Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашените от отпадане ученици;
6. Негативно влияние на приятелската среда;
7. Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето.

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Намаляване на броя на отпадащите ученици;
2. Намаляване на броя на отсъствията;

3. Повишена чувствителност и компетентност на учителите за противодействие на мъждучностните конфликти;
4. Повишаване на интереса и активността на учениците към и в учебния процес.